

Ο Αντρέα Μ. είχε έρθει στο Εσπερινό Γυμνάσιο Καλλιθέας κάποιο Σεπτέμβριο πριν από μερικά χρόνια και γράφτηκε στην Α' Γυμνασίου. Ήταν ένα αδύνατο παιδί από την Αλβανία, κοντά στα 16.

Στην αρχή του σχολικού έτους ερχόταν με μικρή καθυστέρηση την πρώτη ώρα και αναγκάστηκε να του κάνω παρατήρηση.

Εκεί έμαθα ότι εργαζόταν σε πρατήριο βενζίνης και ότι το αφεντικό δεν τον άφηνε να φύγει στο ωράριό του αν είχε δουλειά.

Μου εξήγησε, κλαίγοντας σχεδόν, ότι δεν ήθελε να αργεί, ότι του άρεσε πολύ το σχολείο και ότι δεν τολμούσε να πει στο αφεντικό να τον αφήνει να σχολάει στην ώρα του.

Χρειαζόταν τη δουλειά, χρειαζόταν τα χρήματα, ήταν ήδη -σε τόσο μικρή ηλικία- υπεύθυνος για τη συντήρηση άλλων μελών της οικογένειάς του, του πατέρα του, που ήταν σακατεμένος, και της μάνας του, που δεν έβρισκε συχνά δουλειά στα σπίτια που καθάριζε.

Μου είπε κι άλλα ο Αντρέα, αλλά κυρίως μου έδωσε να καταλάβω στην πράξη τι σημαίνει να είσαι μετανάστης.

Από τότε με το παιδί αυτό γίναμε φίλοι. Ίσως γιατί έμοιαζε να ζωντανεύει εκείνον τον Ρεμί, το έρημο και έκθετο παιδί στο «Χωρίς Οικογένεια», βιβλίο που στοίχειωσε τα παιδικά μου χρόνια.

Ζωντάνευε μπροστά μου τα «κολασμένα παιδιά» των μυθιστορημάτων μιας άλλης εποχής, που πριν ακόμη κοπεί η κορδέλα των εγκαινίων της παιδικής τους ηλικίας έσερναν μια μπάλα κανονιού δεμένη στα πόδια.

Τα ελληνικά του δεν ήταν καλά και προσπαθούσα λίγο πριν χτυπήσει το κουδούνι να εξηγήσω το μάθημα με πιο λίγα λόγια και πιο απλά, για να καταλάβει αυτός και άλλα τέσσερα αλβανόπουλα που είχε η τάξη.

Μου έκανε εντύπωση το γεγονός της προσπάθειας που κατέβαλλε, προκειμένου να καταλάβει, να μάθει...

Κάποια μέρα ανοίξαμε μια κουβέντα μέσα στην τάξη με την ευκαιρία ενός άλλου Αλβανού μαθητή -που δεν είχε κλείσει ούτε τα δεκαπέντε- ο οποίος το προηγούμενο βράδυ την είχε περάσει στο κρατητήριο, επειδή δεν είχε μαζί του τα χαρτιά του.

Μου ήρθε στο μυαλό ο γιος μου που είχε την ίδια ηλικία και αμέσως ανακοίνωσα φωναχτά τη σκέψη μου, ότι μου φαινόταν τρομερό και παράνομο να κρατήσουν ένα παιδί για ένα ολόκληρο βράδυ στη φυλακή επειδή δεν είχε μαζί του τα χαρτιά του.

Τότε, φωνές και πικρά χαμόγελα γέμισαν την αίθουσα. Αυτό που θεωρούσα εγώ απίθανο και τρομερό ήταν μια συχνή πραγματικότητα για αρκετούς αλλοδαπούς μαθητές μου.

Στις διηγήσεις τους ξεδιπλώθηκαν όλα. Συλλήψεις, εξευτελισμοί, ξύλο, βραδιές στα κρατητήρια, αλλά και απελάσεις ήταν γραμμένα στο βιογραφικό τους.

Τα φτωχοντυμένα και αδύναμα διαολάκια, που προσπαθούσα να τους μάθω ελληνικά και με αγαπούσαν

σαν πατέρα τους, τα είχαν περάσει όλα.

Με τον Αντρέα κάναμε πολλές συζητήσεις μέσα στην τάξη και στα περιθώρια των διαλειμμάτων. Προσπαθούσα να του οικοδομήσω την εμπιστοσύνη στον εαυτό του και στους ανθρώπους.

Προσπαθούσα να τον πείσω ότι είναι αξιέπαινος που μπορεί να δουλεύει και να σπουδάζει ταυτόχρονα και μάλιστα με επιτυχία, ότι έχει αποδείξει πως μπορεί να παλεύει και να κερδίζει στη ζωή του, ότι -αν ήθελε- μπορούσε να πάει και στο Λύκειο και να πετύχει την είσοδό του στο Πανεπιστήμιο.

Προσπαθούσα με κάθε τρόπο να του δείξω την εκτίμησή μου, για να σηκώσει πάλι τις γερμένες πλάτες του και μαζί τους την αξιοπρέπεια που του είχαν ποδοπατήσει. «Δεν έχεις να φοβηθείς τίποτε, Αντρέα, σήκωσε επιτέλους το κεφάλι σου. Τα καταφέρνεις παλικάρισια στη ζωή σου, έχεις κερδίσει την εκτίμηση των ανθρώπων, μην αφήνεις κανέναν να σε τσαλαπατάει...». Τι τα ήθελα...

Περάσανε τα χρόνια και ο Αντρέα τελείωσε το Γυμνάσιο, συνέχισε στο Λύκειο, η επαφή μας έγινε σιγά σιγά αραιότερη, κυρίως μιλούσαμε στο τηλέφωνο.

Σε μια τελευταία μας επαφή με ενημέρωσε ότι ζούσε πλέον μόνος, ότι οι γονείς του είχαν επιστρέψει στην Αλβανία, ότι εδώ και μερικούς μήνες έχασε τη δουλειά του και δυσκολεύεται να βρει άλλη δουλειά.

Πριν από λίγες μέρες, χτύπησε το τηλέφωνο. Ήταν ένας παλιότερος μαθητής μου, ο Αρτούρος, φίλος του Αντρέα. «Κύριε, πιάσανε τον Αντρέα και θα τον δικάσουν...».

Τα υπόλοιπα λόγια του Αρτούρο ήταν σαν δελτίο Τύπου: «Ο Αντρέα Μ. συνελήφθη, όταν διαπληκτίστηκε με αστυνομικό που τον σταμάτησε, γιατί δεν είχε ανανεώσει την άδεια παραμονής του. Ο Αντρέα ξυλοκοπήθηκε στο αστυνομικό τμήμα... μετά τη σύλληψή του, όμως, αν και υπέστη σοβαρές βλάβες από τον ξυλοδαρμό, αντιμετωπίζει πληθώρα κατηγοριών και συγκεκριμένα: αντίσταση και απείθεια κατά της Αρχής, προσβολή συμβόλων του ελληνικού κράτους, απλή και επικίνδυνη σωματική βλάβη, απειλή κατά συρροή, απρόκλητη φθορά ξένης ιδιοκτησίας, βλασφημία και εξύβριση κατά συρροή».

Είδα ένα φάντασμα μέσα σε εκείνο το άθλιο κελί. Ενα φάντασμα κουρελιασμένο που κρατιόταν με δυσκολία στα πόδια του.

Ενας ολόκληρος κόσμος σαπίζει και δεν μπορούν οι ευαγγελιστές του κέρδους να δώσουν διέξοδο.

Γιατί οργανώνουν την οικονομία, την κοινωνία και τον πολιτισμό πάνω στους βωμούς του υπέρτατου κέρδους, καταστρέφοντας μέρα με τη μέρα, ώρα με την ώρα, όλο το ανθρώπινο δυναμικό, σαπίζοντας την ίδια την ιστορική και κοινωνική πλευρά των ανθρώπων.

Οι Αθλιοι των Παρισίων δεν είναι μακριά, όπως νομίζουν ορισμένοι. Ολο και περισσότερο πολλαπλασιάζονται οι εκτός των τειχών και οι Αγιάννηδες που γεννιούνται πλέον μαζικά απέναντι στους Ιαβέρηδες του συστήματος.

Ακόμα και όταν τα βήματα που ακούγονται δεν έχουν παρά μόνο το ουρλιαχτό των ανθρώπων που συντρίβονται, είναι βέβαιο, είναι φανερό, πως στα σπλάχνα αυτής της εποχής κυοφορούνται αλλαγές, κοινωνικές στροφές και εκτυφλωτικές φλόγες.

Πηγή:efsyn